

**Protestantse
Kerk**

Protestants Kralingen

JAN GRÉGOIRE, DE STAL VAN BETHLEHEM, 1927
MUSEUM CATHARIJNECONVENT

A Festival of Nine Lessons & Carols

Protestantse gemeente Kralingen
27 december 2015 | Hoflaankerk, 10 uur

voorganger: ds Ilse Hogeweg

ouderlingen: Henny de Vos-Koerselman en Bart Reinders

diaken: Hiddo Oosterhuis

lectoren: Rutger van der Steenhoven, Sjoerd van Loon, Theo Borgdorf,
Thalien Koopman, Harriëtte Ubels,
Annemieke van der Meer-Spijker, Laurens van der Ziel

m.m.v. cantorij o.l.v. Mirjam van den Hoek en
Jurriaan Akerboom, sopraan

organist: Wouter van der Wilt

kosters: Pieter van Drunen en Leonard de Vos

We volgen de orde van dienst van ‘nine lessons and carols’; deze wijkt af van de gebruikelijke orde van dienst! (Zie ook achterop de liturgie.)

orgel: Adriaan Schuurman

‘O zalig, heilig Bethlehem’

openingslied:

‘Once in royal David’s city’

1 solo, 2 cantorij, 3 gemeente, 5 cantorij, 6 gemeente en cantorij

1. solo

Once in royal David’s city
Stood a lowly cattle shed,
Where a mother laid her baby
In a manger for His bed:
Mary was that mother mild,
Jesus Christ her little child.

2. cantorij

He came down to earth from heaven,
Who is God and Lord of all,
And His shelter was a stable,
And His cradle was a stall;
With the poor, and mean, and lowly,
Lived on earth our Saviour Holy.

3. gemeente

And through all His wondrous childhood
He would honour and obey,
Love, and watch the lowly maiden,
In whose gentle arms He lay:
Christian children all must be
Mild, obedient, good as He.

5. cantorij

And our eyes at last shall see Him,
Through His own redeeming love;
For that Child so dear and gentle
Is our Lord in heaven above,
And He leads His children on
To the place where He is gone.

6. gemeente en cantorij

Not in that poor lowly stable,
With the oxen standing by,
We shall see Him; but in heaven,
Set at God’s right hand on high;
When like stars His children crowned
All in white shall wait around.

welkom (door de ouderling van dienst)

gebed

zingen lied 476: 1 en 2

‘Nu zijt wellekome’

kinderen gaan naar de nevendienst

I – Genesis 3: 8-15 en 17-19

⁸ Toen de mens en zijn vrouw God, de HEER, in de koelte van de avondwind door de tuin hoorden wandelen, verborgen zij zich voor hem tussen de bomen. ⁹ Maar God, de HEER, riep de mens: ‘Waar ben je?’ ¹⁰ Hij antwoordde: ‘Ik hoorde u in de tuin en werd bang omdat ik naakt ben; daarom verborg ik me.’ ¹¹ ‘Wie heeft je verteld dat je naakt bent? Heb je soms gegeten van de boom waarvan ik je verboden had te eten?’ ¹² De mens antwoordde: ‘De vrouw die u hebt gemaakt om mij ter zijde te staan, heeft mij vruchten van de boom gegeven en toen heb ik ervan gegeten.’ ¹³ ‘Waarom heb je dat gedaan?’ vroeg God, de HEER, aan de vrouw. En zij antwoordde: ‘De slang heeft me misleid en toen heb ik ervan gegeten.’

¹⁴ God, de HEER, zei tegen de slang:
‘Vervloekt ben jij dat je dit hebt gedaan,
het vee zal je voortaan mijden,
wilde dieren wenden zich af;
op je buik zul je kruipen
en stof zul je eten,
je hele leven lang.

¹⁵ Vijandschap sticht ik tussen jou en de vrouw,
tussen jouw nageslacht en het hare,
zij verbrijzelen je kop,
jij bijt hen in de hiel.’

¹⁷ Tegen de mens zei hij:
‘Je hebt geluisterd naar je vrouw,
gegeten van de boom die ik je had verboden.
Vervloekt is de akker om wat jij hebt gedaan,
zwoegen zul je om ervan te eten,
je hele leven lang.

¹⁸ Dorens en distels zullen er groeien,
toch moet je van zijn gewassen leven.

¹⁹ Zweeten zul je voor je brood,
totdat je terugkeert tot de aarde, waaruit je bent genomen:
stof ben je, tot stof keer je terug.’

Wij danken God.

zingen lied 479

‘Een lied weerklinkt in deze nacht’

II – Genesis 22: 15-18

¹⁵ Toen sprak de engel van de HEER opnieuw vanuit de hemel tot Abraham. ¹⁶ Hij zei: ‘Ik zweer bij mijzelf – spreekt de HEER: Omdat je dit hebt gedaan, omdat je mij je zoon, je enige, niet hebt onthouden, ¹⁷ zal ik je rijkelijk zegenen en je zoveel nakomelingen geven als er sterren aan de hemel zijn en zandkorrels op het strand langs de zee, en je nakomelingen zullen de steden van hun vijanden in bezit krijgen. ¹⁸ En alle volken op aarde zullen wensen zo gezegend te worden als jouw nakomelingen. Want jij hebt naar mij geluisterd.’

Wij danken God.

zingen lied 496

‘Een ster ging op uit Israël’

III – Jesaja 9: 1, 5, 6

¹ Het volk dat in duisternis ronddoelt
ziet een schitterend licht.
Zij die in het donker wonen
worden door een helder licht beschenen.

⁵ Een kind is ons geboren,
een zoon is ons gegeven;
de heerschappij rust op zijn schouders.
Deze namen zal hij dragen: Wonderbare raadsman,
Goddelijke held, Eeuwige vader, Vredevorst.

⁶ Groot is zijn heerschappij,
aan de vrede zal geen einde komen.

Davids troon en rijk zijn erop gebouwd,
ze staan vast, in recht en gerechtigheid,
van nu tot in eeuwigheid.

Daarvoor zal hij zich beijveren,
de HEER van de hemelse machten.

Wij danken God.

zingen:

'God rest you, merry gentlemen'

de cantorij zingt de coupletten, de gemeente zingt het refrein

1. cantorij:

God rest you merry, gentlemen
Let nothing you dismay,
For Jesus Christ our Saviour
Was born upon this day,
To save us all from Satan's power
When we were gone astray:

Refrein met gemeente:

O tidings of comfort and joy,
Comfort and joy,
O tidings of comfort and joy.

2. cantorij

From God our heav'nly Father
A blessed angel came,
And unto certain shepherds
Brought tidings of the same,
How that in Bethlehem was born
The son of God by name:

Refrein met gemeente:

O tidings of comfort and joy,
Comfort and joy,
O tidings of comfort and joy.

5. cantorij

Now to the Lord sing praises,
All you within this place,
And with true love and brotherhood
Each other now embrace;
This holy tide of Christmas
All others doth deface:

Refrein met gemeente:

O tidings of comfort and joy,
Comfort and joy,
O tidings of comfort and joy.

IV – Jesaja 11: 1-3a, 4a, 6-9

¹ Maar uit de stronk van Isaï schiet een telg op,
een scheut van zijn wortels komt tot bloei.

² De geest van de HEER zal op hem rusten:
een geest van wijsheid en inzicht,
een geest van kracht en verstandig beleid,
een geest van kennis en eerbied voor de HEER.

³ Hij ademt eerbied voor de HEER;

⁴ Over de zwakken velt hij een rechtvaardig oordeel,
de armen in het land geeft hij een eerlijk vonnis.

⁶ Dan zal een wolf zich neerleggen naast een lam,
een panter vlijt zich bij een bokje neer;
kalf en leeuw zullen samen weiden
en een kleine jongen zal ze hoeden.

⁷ Een koe en een beer grazen samen,
hun jongen liggen bijeen;
een leeuw en een rund eten beide stro.

⁸ Bij het hol van een adder speelt een zuigeling,
een kind graait met zijn hand naar het nest van een slang.

⁹ Niemand doet kwaad, niemand sticht onheil
op heel mijn heilige berg.

Want kennis van de HEER vervult de aarde,
zoals het water de bodem van de zee bedekt.

Wij danken God.

OVERWEGING

lied, melodie 868 (tekst Huub Oosterhuis)

‘Komen ooit voeten ...’

1.

Komen ooit voeten gevleugeld
mij melden de vrede,
daalt over smeulende aarde
de dauw van de vrede,
wordt ooit gehoord
uit mensenmonden dat woord:
wij zullen rusten in vrede.

2.

Dan zal ik huilen en lachen
en drinken en slapen:
dromen van vluchten en doden
en huiv'rend ontwaken.
Maar niemand vlucht,
nergens alarm in de lucht,
overal vrede geschapen.

3.

Dan zal ik zwaaien naar vreemden,
zij zullen mij groeten.
Wie was mijn vijand? Ik zal hem
in vrede ontmoeten.
Dan zal ik gaan
waar nog geen wegen bestaan –
vrede de weg voor mijn voeten.

V – Lucas 1: 26-35, 38

²⁶ In de zesde maand zond God de engel Gabriël naar de stad Nazaret in Galilea, ²⁷ naar een meisje dat was uitgehuwelijkt aan een man die Jozef heette, een afstamming van David. Het meisje heette Maria. ²⁸ Gabriël ging haar huis binnen en zei: ‘Gegroet Maria, je bent begenadigd, de Heer is met je.’ ²⁹ Ze schrok hevig bij het horen van zijn woorden en vroeg zich af wat die begroeting te betekenen had. ³⁰ Maar de engel zei tegen haar: ‘Wees niet bang, Maria, God heeft je zijn gunst geschonken. ³¹ Luister, je zult zwanger worden en een zoon baren, en je moet hem Jezus noemen. ³² Hij zal een groot man worden en Zoon van de Allerhoogste worden genoemd, en God, de Heer, zal hem de troon van zijn vader David geven. ³³ Tot in eeuwigheid zal hij koning zijn over het volk van Jakob, en aan zijn koningschap zal geen einde komen.’

³⁴ Maria vroeg aan de engel: ‘Hoe zal dat gebeuren? Ik heb immers nog nooit gemeenschap met een man gehad.’ ³⁵ De engel antwoordde: ‘De heilige Geest zal over je komen en de kracht van de Allerhoogste zal je als een schaduw bedekken. Daarom zal het kind dat geboren wordt, heilig worden genoemd en Zoon van God.’ ³⁸ Maria zei: ‘De Heer wil ik dienen: laat er met mij gebeuren wat u hebt gezegd.’ Daarna liet de engel haar weer alleen.

Wij danken God.

zingen:

'A great and mighty wonder'

1. cantorij, 4. cantorij, 5. gemeente

1. cantorij

A great and mighty wonder,
A full and holy cure:
The Virgin bears the Infant
With virgin honour pure.

Refrein:

Repeat the hymn again!
"To God on high be glory
And peace to all the earth!"

4. cantorij

Since all He comes to ransom,
By all be He adored,
The infant born in Bethl'em,
The Savior and the Lord. [Refrain]

Refrein:

Repeat the hymn again!
"To God on high be glory
And peace to all the earth!"

5. gemeente

All idols then shall perish
And Satan's lying cease,
And Christ shall raise His scepter,
Decreeing endless peace.

Refrein:

Repeat the hymn again!
"To God on high be glory
And peace to all the earth!"

VI – Lucas 2: 1, 3-7

¹ In die tijd kondigde keizer Augustus een decreet af dat alle inwoners van het rijk zich moesten laten inschrijven. ³ Iedereen ging op weg om zich te laten inschrijven, ieder naar de plaats waar hij vandaan kwam. ⁴ Jozef ging van de stad Nazaret in Galilea naar Judea, naar de stad van David die Betlehem heet, aangezien hij van David afstamde, ⁵ om zich te laten inschrijven samen met Maria, zijn aanstaande vrouw, die zwanger was. ⁶ Terwijl ze daar waren, brak de dag van haar bevalling aan, ⁷ en ze bracht een zoon ter wereld, haar eerstgeborene. Ze wikkelde hem in een doek en legde hem in een voederbak, omdat er voor hen geen plaats was in het nachtverblijf van de stad.

Wij danken God.

lied:

'Stille nacht'

1 gemeente, 2 cantorij, 3 cantorij en laatste twee regels gemeente

1. gemeente

Stille nacht, heilige nacht
Davids Zoon, lang verwacht.
Die miljoenen eens zaligen
Wordt geboren in Bethlehems stal.
Hij, der schepselen Heer,
Hij, der schepselen Heer.

2. cantorij

Hulp'loos Kind, heilig Kind,
Dat zo trouw, zondaars mint.
Ook voor mij hebt G'Uw rijkdom ontzegd.
Wordt op stro en in doeken gelegd.
Leer m'U danken daarvoor,
Leer m'U danken daarvoor.

3. cantorij

Stille nacht, heilige nacht
Vreed' en heil wordt gebracht
Aan een wereld verloren in schuld.
Gods belofte wordt heerlijk vervuld.

allen:

Amen, Gode zij d'eer.
Amen, Gode zij d'eer.

VII – Lucas 2: 8-16

⁸ Niet ver daarvandaan brachten herders de nacht door in het veld, ze hielden de wacht bij hun kudde. ⁹ Op eens stond er een engel van de Heer bij hen en werden ze omgeven door het stralende licht van de Heer, zodat ze hevig schrokken. ¹⁰ De engel zei tegen hen: ‘Wees niet bang, want ik kom jullie goed nieuws brengen, dat het hele volk met grote vreugde zal vervullen: ¹¹ vandaag is in de stad van David voor jullie een redder geboren. Hij is de messias, de Heer. ¹² Dit zal voor jullie het teken zijn: jullie zullen een pasgeboren kind vinden dat in een doek gewikkeld in een voederbak ligt.’ ¹³ En plotseling voegde zich bij de engel een groot hemels leger dat God prees met de woorden:

¹⁴ ‘Eer aan God in de hoogste hemel
en vrede op aarde voor alle mensen die hij liefheeft.’

¹⁵ Toen de engelen waren teruggedaan naar de hemel, zeiden de herders tegen elkaar: ‘Laten we naar Betlehem gaan om met eigen ogen te zien wat er gebeurd is en wat de Heer ons bekend heeft gemaakt.’ ¹⁶ Ze gingen meteen op weg, en troffen Maria aan en Jozef en het kind dat in de voederbak lag.

Wij danken God.

zingen lied 503:

‘Wij staan aan een kribbe’

VIII – Mattheus 2: 1-12

¹ Toen Jezus geboren was in Betlehem in Judea, tijdens de regering van Herodes, kwamen er magiërs uit het Oosten in Jeruzalem aan. ² Ze vroegen: ‘Waar is de pasgeboren koning van de Joden? Wij hebben namelijk zijn ster zien opgaan en zijn gekomen om hem eer te bewijzen.’ ³ Koning Herodes schrok hevig toen hij dit hoorde, en heel Jeruzalem met hem. ⁴ Hij riep alle hogepriesters en schriftgeleerden van het volk samen om aan hen te vragen waar de messias geboren zou worden. ⁵ ‘In Betlehem in Judea,’ zeiden ze tegen hem, ‘want zo staat het geschreven bij de profeet: ⁶ “En jij, Betlehem in het land van Juda, bent zeker niet de minste onder de leiders van Juda, want uit jou komt een leider voort die mijn volk Israël zal hoeden.”’ ⁷ Daarop riep Herodes in het geheim de magiërs bij zich; hij wilde precies van hen weten wanneer de ster zichtbaar geworden was, ⁸ en stuurde hen vervolgens naar Betlehem met de woorden: ‘Stel een nauwkeurig onderzoek in naar het kind. Stuur mij bericht zodra u het gevonden hebt, zodat ook ik erheen kan gaan om het eer te bewijzen.’ ⁹ Nadat ze geluisterd hadden naar wat de koning hun opdroeg, gingen ze op weg, en nu ging de ster die ze hadden zien opgaan voor hen uit, totdat hij stil bleef staan boven de plaats waar het kind was. ¹⁰ Toen ze dat zagen, werden ze vervuld van diepe vreugde. ¹¹ Ze gingen het huis binnen en vonden het kind met Maria, zijn moeder. Ze wierpen zich neer om het eer te bewijzen. Daarna openden ze hun kistjes met kostbaarheden

en boden het kind geschenken aan: goud en wierook en mirre. ¹² Nadat ze in een droom waren gewaarschuwd om niet naar Herodes terug te gaan, reisden ze via een andere route terug naar hun land.

Wij danken God.

cantorij zingt:

'In the bleak midwinter'

1, 2, 3, 5 cantorij

1. cantorij

In the bleak midwinter
Frosty wind made moan,
Earth stood hard as iron,
Water like a stone;
Snow had fallen, snow on snow,
Snow on snow,
In the bleak midwinter
Long ago.

2. cantorij

Our God, Heaven cannot hold Him
Nor earth sustain;
Heaven and earth shall flee away
When He comes to reign:
In the bleak midwinter
A stable-place sufficed
The Lord God Almighty,
Jesus Christ.

3. cantorij

Enough for him, whom cherubim
Worship night and day,
A breastful of milk,
And a mangerful of hay;
Enough for him, whom angels
Fall down before,
The ox and ass and camel
Which adore.

5. cantorij

What can I give Him,
Poor as I am?
If I were a shepherd
I would bring a lamb,
If I were a Wise Man
I would do my part;
Yet what I can, I give Him -
Give my heart.

Gedicht:

'Er is een kind geboren op een veld'

Kerstmis 2015

*Er is een kind geboren op een veld
waar bommen kraters slaan, granaten huilen,
waar ouders met hun baby moeten schuilen
voor redeloos en eindeloos geweld.*

*Er is een kind geboren bij een hek
waar vluchtelingen in de modder stranden,
op zoek naar veiligheid in vrije landen,
maar op veel plaatsen is voor hen geen plek.*

*Er is een kind geboren in Parijs,
waar frank en vrij het leven werd genoten
tot op die nacht waarin de kogels floten.
Een open stad betaalt een hoge prijs.*

*Er is een kind geboren in een lied
waarvan de stilte soms de woorden fluistert.
Het zingt van hoop en vrede voor wie luistert,
van sterrenlicht en toekomst voor wie ziet.*

Jacqueline Roelofs – van der Linden

IX – Johannes 1: 1-14

¹ In het begin was het Woord, het Woord was bij God en het Woord was God. ² Het was in het begin bij God. ³ Alles is erdoor ontstaan en zonder dit is niets ontstaan van wat bestaat.

⁴ In het Woord was leven en het leven was het licht voor de mensen. ⁵ Het licht schijnt in de duisternis en de duisternis heeft het niet in haar macht gekregen.

⁶ Er kwam iemand die door God was gezonden; hij heette Johannes. ⁷ Hij kwam als getuige, om van het licht te getuigen, opdat iedereen door hem zou geloven. ⁸ Hij was niet zelf het licht, maar hij was er om te getuigen van het licht: ⁹ het ware licht, dat ieder mens verlicht en naar de wereld kwam. ¹⁰ Het Woord was in de wereld, de wereld is door hem ontstaan en toch kende de wereld hem niet. ¹¹ Hij kwam naar wat van hem was, maar wie van hem waren hebben hem niet ontvangen. ¹² Wie hem wel ontvingen en in zijn naam geloven, heeft hij het voorrecht gegeven om kinderen van God te worden. ¹³ Zij zijn niet op natuurlijke wijze geboren, niet uit lichamelijk verlangen of uit de wil van een man, maar uit God.

¹⁴ Het Woord is mens geworden en heeft bij ons gewoond, vol van goedheid en waarheid, en wij hebben zijn grootheid gezien, de grootheid van de enige Zoon van de Vader.

Wij danken God.

zingen lied 477:

‘Komt allen tesamen’

1 allen, 3 vrouwen, 5 allen

gebed

collecte

1) kerk 2) diaconie, algemene doelen

de kinderen komen terug uit de nevendienst

zingen lied 481: 1 en 3

‘Hoor de eng’len zingen d’eer’

zegen

orgel | van Marcel Dupré | finale uit:

‘Variations sur Adeste Fidelis’

Na deze dienst bent u welkom voor een kop koffie of thee bij Cees en Marion Steendam-Buys, Voorschoterlaan 119

INFORMATIE OVER DE GEMEENTE:

kerkblad Caleidoscoop | www.protestantskralingen.nl

predikanten:

ds Ilse Hogeweg | t: (010) 435 41 44

e: i.hogeweg@protestantskralingen.nl

ds Rian Veldman | t: 06 142 730 13

e: r.veldman@protestantskralingen.nl

A Festival of Nine Lessons and Carols, waar komt dat vandaan?

In de Engelse kerken bestaat de traditie om op kerstavond 'A Festival of Nine Lessons and Carols' te vieren. In King's College in Oxford kreeg deze viering een vaste vorm in 1918. De rector ('dean') van King's College wilde voor zijn studenten een aansprekende kerstviering. De orde van dienst die hij bedacht, bleek voor alle Engelse gelovigen door vele decennia heen aansprekend. De BBC zendt sinds 1928 elk jaar de viering van King's College live uit, óók tijdens de Tweede Wereldoorlog, toen er geen ramen in de kerk zaten.

A Festival of Nine Lessons and Carols begint altijd met 'Once in Royal David's City' – in onze bundel lied 498 'Bethlehem, o uitverkoren stad in 't veld van Efrata'.

Er zijn negen vaste schriftlezingen, van Genesis tot Johannes 1. Eén van de jongste studenten leest de eerste lezing, telkens oudere studenten of docenten de volgende, de dean leest zelf Johannes 1. Er zijn natuurlijk gebeden, en er is een korte overdenking.

Er worden kerstliederen gezongen, afwisselend door een koor of allen. Voor elke Kerst wordt één nieuw kerstlied geschreven.

(Dit artikel stond ook in Caleidoscoop van december 2015)

EERSTVOLGENDE VIERINGEN:

Oudjaar, donderdag 31 december

Vesperdienst in Pro Rege*, 17 uur

ds Ilse Hogeweg

na afloop oliebollen en glühwein

Zondag 3 januari

Pro Rege*, 10 uur

ds Ilse Hogeweg

koffie na de dienst

Het adres van Pro Rege is Oudedijk 113, 3062 AD Rotterdam